

BRUKARRÅDET

för missbruksfrågor
Västra Götaland

Brukarrevison

Rapport

Brukarstyrd Brukarrevision
Genomförd på Substitutionsmottagning
1 Högsbo 2022/2023

Brukarstyrd.se

Brukarrevision

Substitutionsmottagning 1 Högsbo

Brukarrådet för Missbruksfrågor Västra Götaland består av ett stort antal föreningar med erfarenheter från missbruk och beroende. Genom sina kunskaper och erfarenheter kan Brukarrådet lättare skapa kontakt med klienten än vad myndigheter har. Brukarrådets arbete kan bidra till en bättre fungerande missbruks och beroendevård. Den erfarenhet och kunskap som klienten har när det gäller missbruk och beroende är inte något som går att läsa sig till. Tar man tillvara dessa erfarenheter och kunskaper är vi säkra på att vården blir både bättre och billigare i ett längre perspektiv. Vi vill också poängtera att klienterna naturligtvis förväntas ta aktiv del i sin behandling, det är trots allt klienten som gör jobbet med hjälp av de verktyg som hen får.

*För mer information om Brukarrådet för Missbruksfrågor Västra Götaland:
Gunilla Blad 070-631 82 74*

Innehåll

Syfte.....	2
Sammanfattning.....	2
Revisionsgruppen.....	3
Tystnadsplikt och anonymitet.....	3
Bortfall.....	3
Genomförande.....	4
Bakgrundsfakta om verksamheten.....	4
Resultat.....	5
Analys.....	18
Revisionsgruppens reflektioner.....	19

Syfte

Syftet med den brukarstyrd brukarrevisionen är att få klarhet i styrkor och förbättringspunkter av verksamheten på Substitutionsmottagning 1 Högsbo, för att på så vis förbättra resultatet för de brukare som är inskrivna på enheten.

Sammanfattning

Att verkligen se brukaren är av största vikt för ett gott resultat för alla berörda parter i den verksamhet Högsbo 1 bedriver. En brukarstyrd brukarrevision är ett sätt att ta tillvara de erfarenheter och tankar som både respondenter och revisorer besitter och utifrån det se vad som redan är bra men även vilka förbättringar som går att göra.

Revisionen som här presenteras visar att förtroendet för personalen är stort bland de som svarat på enkäten. Detta får ses som en framgångsfaktor.

Det vi sett som brist är kunskapen om SIP (samlad individuell plan) och att oroväckande många anser att de inte varit delaktiga i sin vårdplan. Vi har också velat påvisa på fördelarna med ett ökat samarbete med civilsamhällets resurser inom missbruksvården.

Revisionsgruppen

Projektgruppen har bestått av en projektledare och tre revisorer.

Den brukarstyrda brukarrevisionen utformades och utfördes av brukarrevisorer, dvs brukare eller närstående med egna erfarenheter av likartad verksamhet. Brukarrevisorerna har inte själva varit aktuella i den verksamhet som här granskats vilket varit en förutsättning för att säkerställa trovärdigheten.

Samtliga i projektgruppen har genomgått utbildning i den av Verdandi framtagna metoden Brukarstyrd Brukarrevision. Utbildningen genomförs för att revisorerna och övriga projektmedarbetare ska kunna konstruera relevanta enkätfrågor, få kunskap för att sammanställa resultatet och göra en bra svarsanalys.

Enkätfrågorna har utformats av projektgruppen i sin helhet men själva revisionen har genomförts av de tre brukarrevisorerna. Information, förankring och återkoppling till alla berörda brukare, personal och ledning har varit centrala delar i revisionsarbetet.

Tystnadsplikt och anonymitet

Tystnadsplikt och integritet är våra ledord både i förhållande till de brukare som medverkar och de som utför revisionen. Vid det inledande informationsmötet poängterades detta och i det avtal som skrevs mellan Brukarrådet för missbruksfrågor i Västra Götaland och Substitutionsmottagning Högsbo 1 framgår denna information tydligt.

Enkätsvaren förvaras där endast projektgruppen haft tillgång till dem.

Projektgruppen förbehåller sig rätten att inte ta med vissa utpekande svar då dessa skulle kunna härledas till vissa enstaka respondenter och på så vis skulle anonymiteten äventyras.

Bortfall

Vid genomförandet av revisionen var det 243 brukare inskrivna på avdelningen. Av dessa valde 17 att svara på enkäten.

Revisionsgruppen har medvetet valt att plocka bort vissa svar på frågor med öppna svarsalternativ eller eventuella kommentarer för att kunna säkerställa anonymitet för respondenterna. Vid något tillfälle har det förekommit namn på personer i personalen när det gäller bemötande vilka tagits bort för att inte vara utpekande.

Genomförande

Ansvariga för Substitutionsmottagningarna inom Sahlgrenska Universitetssjukhus gjorde en beställning på en brukarstyrdbrukarrevision redan 2019. Arbetet med detta påbörjades genom informationsmöte med all berörd personal. Brukarrådet utbildade revisorer som sedan gjorde studiebesök på Östra och fick en genomdragningsavhandling av verksamheten på de olika enheterna. I april 2020 skulle revisionerna påbörjas men då stängdes all verksamhet för utomstående pga. Covid19 pandemin och revisionen fick skjutas på framtiden. Hösten 2022 kunde så arbetet med revisionen återupptas. Dock hade de flesta av de revisorer som var tänkta att genomföra arbetet försvunnit på andra uppdrag. Detta gjorde att vi valde att genomföra arbetet med hjälp av fyra revisorer som skulle täcka alla fyra avdelningarna. Därför har arbetet tagit något längre tid än planerat.

Bakgrundsfakta om verksamheten

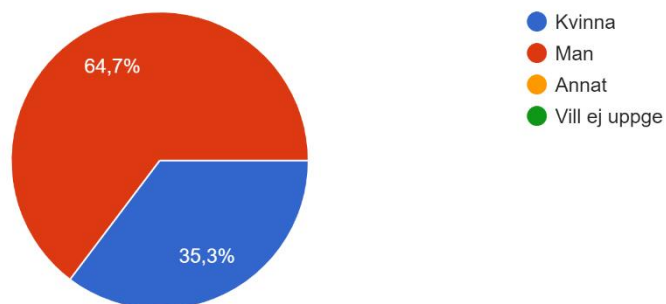
Huvudman är Västra Götalandsregionen/Sahlgrenska universitetssjukhus. Högsbo 1 är en av fyra substitutionsmottagningar som vänder sig till den som är opioidberoende av exempelvis heroin, morfin eller andra opioider och behöver en läkemedelsassisterad behandling. På avdelningen som är en dagvårdsverksamhet finns olika yrkeskategorier såsom sjuksköterska, kurator, skötare, psykolog och läkare.

Inom behandlingen används främst buprenorfin i depåform som ges för en vecka eller en månad. I behandlingen ingår förutom inställning på läkemedel även läkaruppföljning, psykologsamtal, funktionsbedömningar av arbetsterapeut, återfallsprevention, infektionsskola, sömn/ångestskola samt anhörigstöd.

Resultat

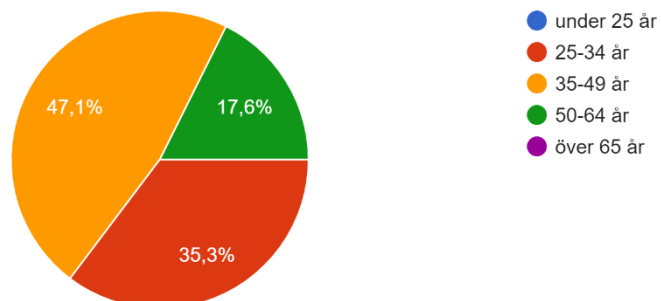
1. Vilket kön har du?

17 svar

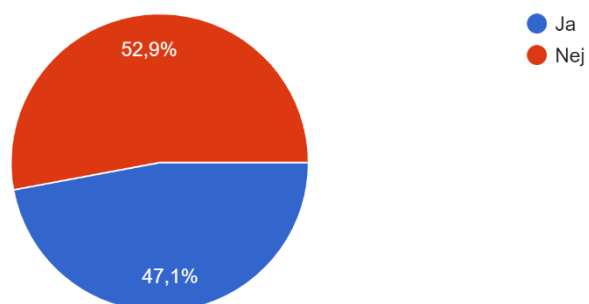
2. Ålder?

17 svar

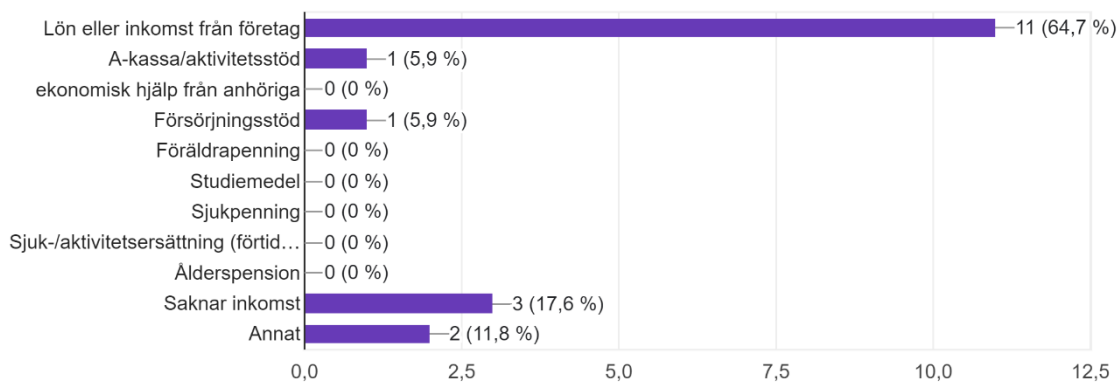
3. Har du barn?

17 svar

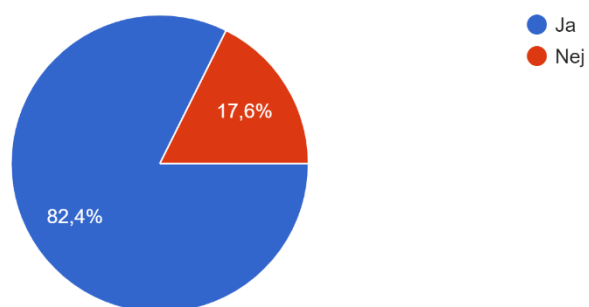
4. Försörjningskälla

17 svar

5. Är du nöjd med mottagningens placering i stan?

17 svar

6. Hur upplever du miljön i och runt omkring mottagningen? 15 svar

Bra

Väldigt bra

Lugnt. Inte en massa folk runt mottagningen.

Lugn och bra

Bra och inget spring

Helt okej, inget att klaga på.

Det är bra

Otroligt bra

Jag upplever den som ganska lugn och bra vid den tid jag kommer

Så där

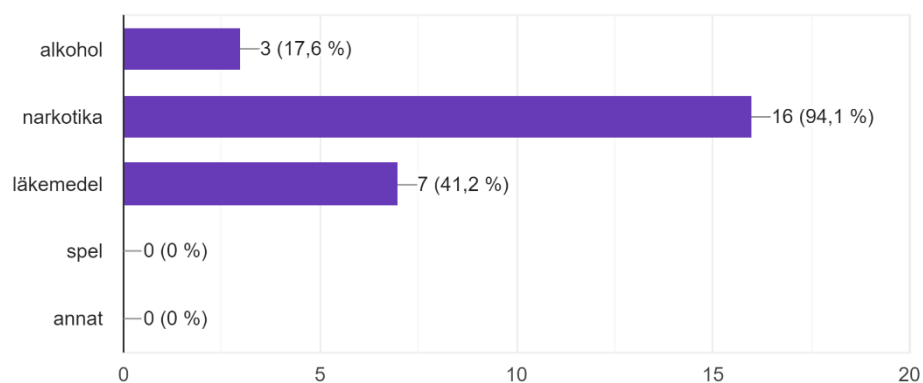
Ingen åsikt

Lugnt och trevligt

Lugnt och personalen är bra

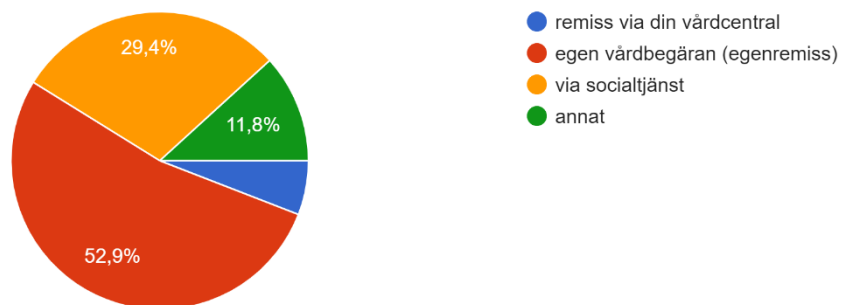
7. Vilket/vilka missbruk stämmer på dig? 17 svar

17 svar

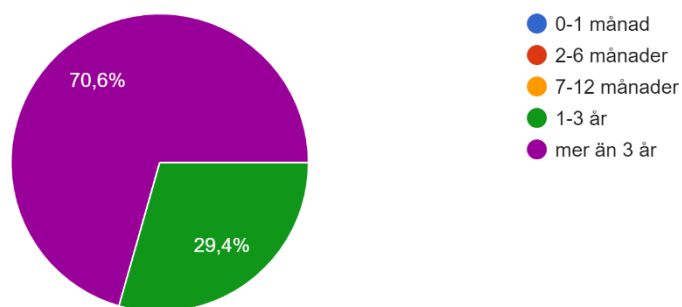
8. Hur blev du inskriven på mottagningen?

17 svar

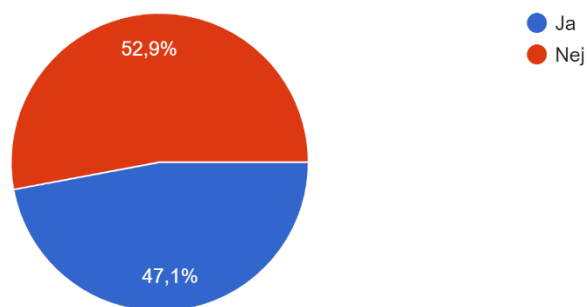
9. Hur länge sedan är det du skrevs in på mottagningen första gången?

17 svar

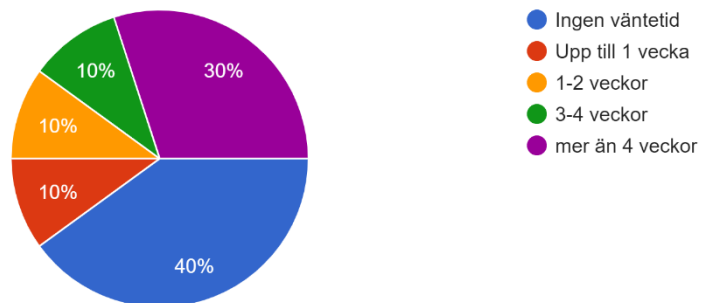
10. Var det aktuellt med avgiftning innan du blev inskriven på mottagningen?

17 svar

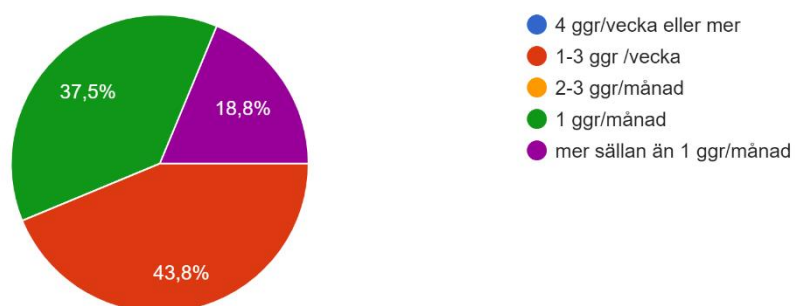
11. Om ja på fråga 9: Hur lång tid gick det mellan avgiftning och till din behandling påbörjades?

10 svar

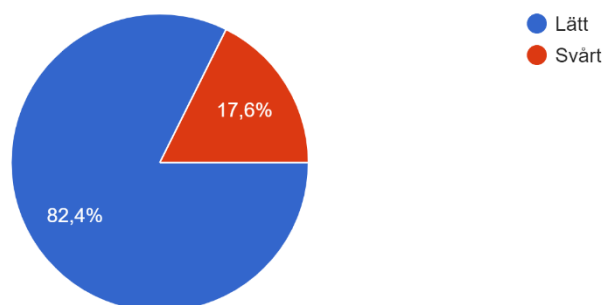
12. Hur ofta besöker du mottagningen?

16 svar

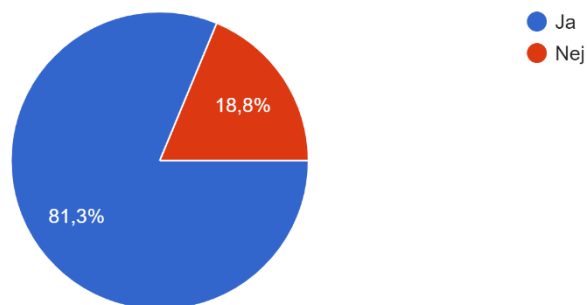
13. Hur är det att vid behov få telefonkontakt med mottagningen?

17 svar

14. Vet du vem som är din fasta vårdkontakt

16 svar

15. Kommentar till frågor gällande kontakt med mottagningen och din fasta vårdkontakt4 svar

Hade tidigare på annan LARO mottagning

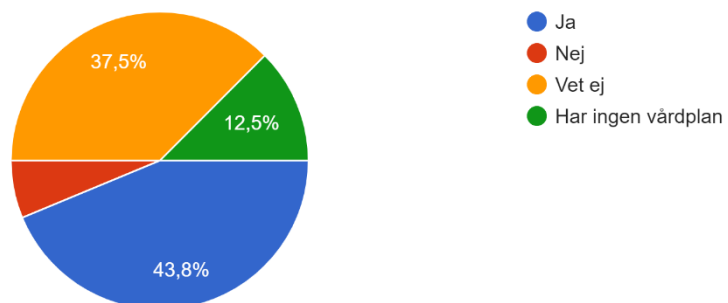
Dom är förstående och lösningsorienterade

Jag är väldigt nöjd med mottagningen/vårdkontakt. Har alltid fått stöd och blivit lyssnad på.

Lätt att få kontakt via telefon och ibland via sms

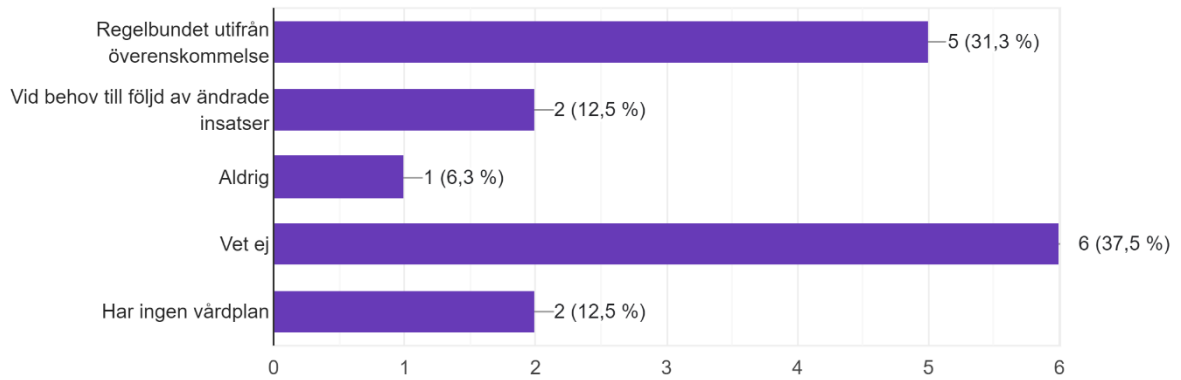
16. Har du varit delaktig vid framtagande av din vårdplan?

16 svar

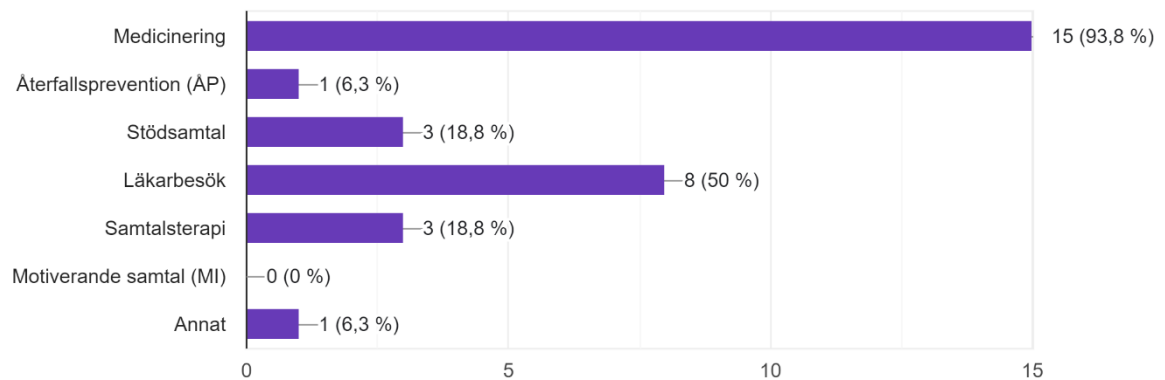
17. Hur ofta uppdateras/revideras din vårdplan

16 svar

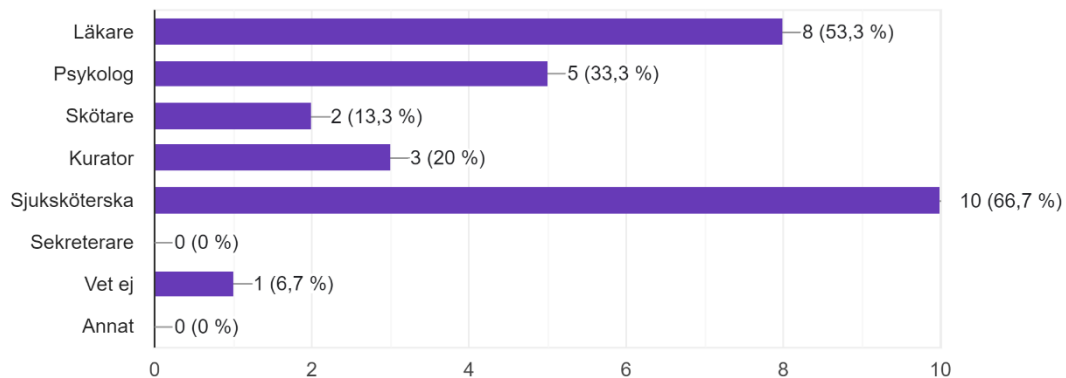
18. Vad ingår i din behandling på mottagningen?

16 svar

19. Vem/vilka har du kontakt med i din behandling?

15 svar

20. Är det något du saknar i din behandling? 10 svar

Någon att prata med som hjälper mig

Positiva provsvar trots att man inte använt något.

Utskrivningsplan, tid efter behandling. Nedtrappning och plan för att leva utan programmet.

Vårdplan, avstämning, uppföljning

Nej

Högre dos metadon

Jag skulle vilja sluta. Efter xx år i samma låda, ofri.

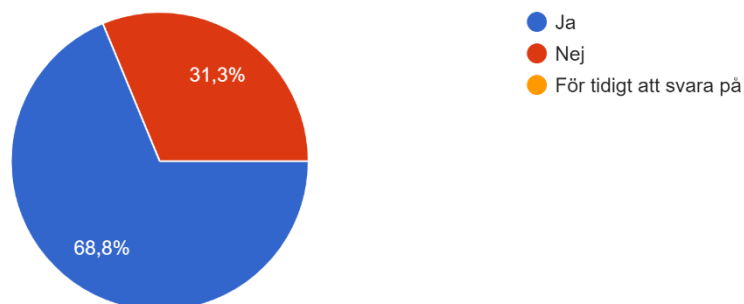
Är över lag nöjd med min behandling

Nej (ev en mottagning närmare min hemstad Kungälv)

Möjlighet till längre samtalsterapi

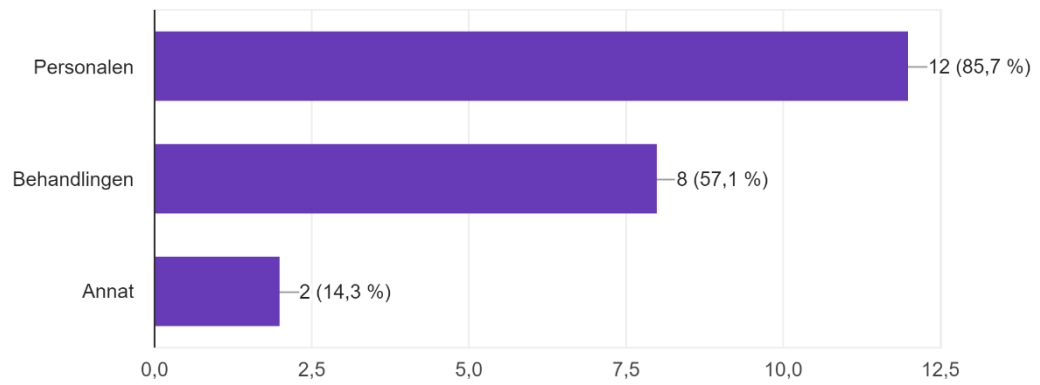
21. Känner du att dina besök på mottagningen leder till en positiv förändring?

16 svar

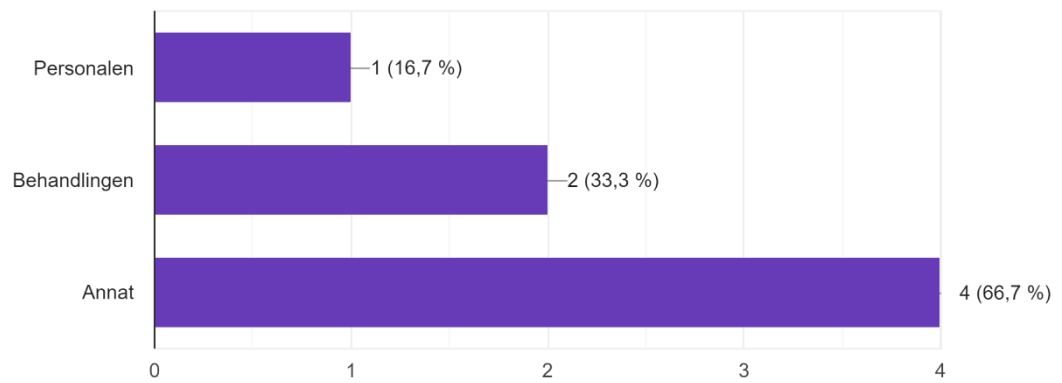
22. Om ja på fråga 20: Vilka är de viktigaste faktorerna på mottagningen som leder till en positiv förändring för dig?

14 svar

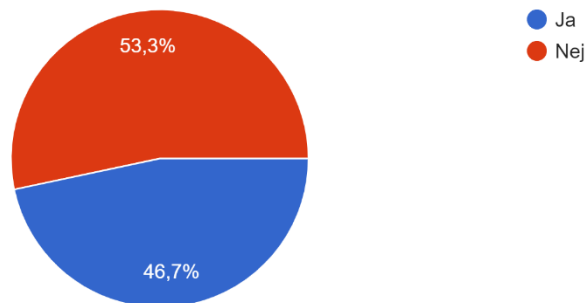
23. Om nej på fråga 20: Vilka faktorer hindrar en positiv förändring för dig?

6 svar

24. Har du genom mottagningen fått information om andra grupper, föreningar och stödverksamheter som du skulle kunna delta i?

15 svar

25. Om ja, vilka? 6 svar

NA

Kommer ej ihåg

Flera har nämnts genom åren men inget jag kan komma på så här på rak arm.

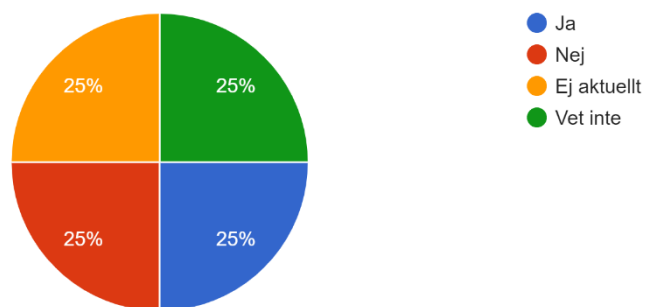
AA och olika kuratorer

Stödgrupp för föräldrar

Alternativbehandling som homeopati och akupunktur

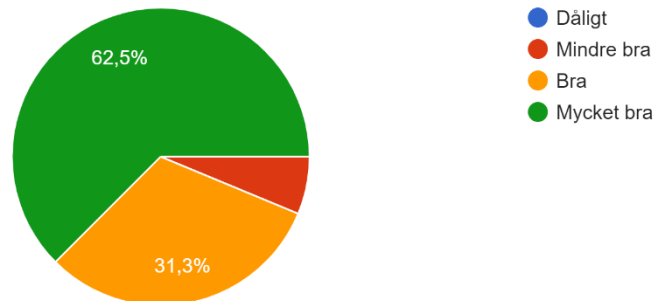
26. Ges du möjlighet till planering för framtiden (bostad, arbete, fritid etc)?

16 svar

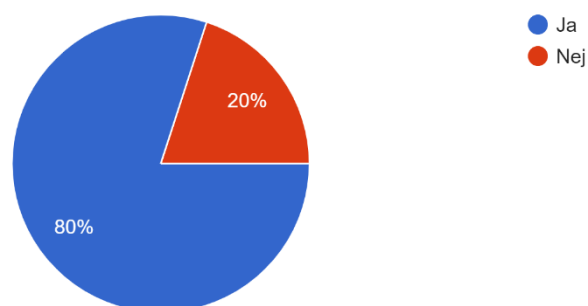
27. Hur upplever du att du blir bemött av personalen?

16 svar

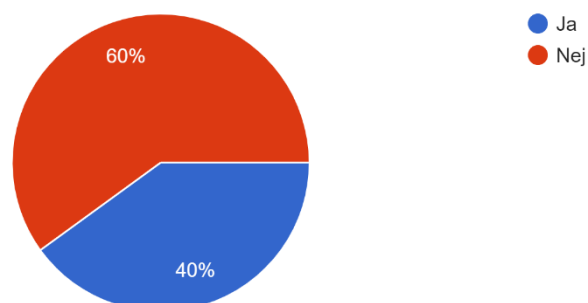
28. Känner du att du kan framföra dina åsikter till personalen

15 svar

29. Vet du vart du ska vända dig om du upplever att kontakten med personalen inte fungerar?

15 svar

30. Kommentarer till frågor gällande bemötandes svar

De är snälla i alla fall

Ringa eller sms:a mottagningen

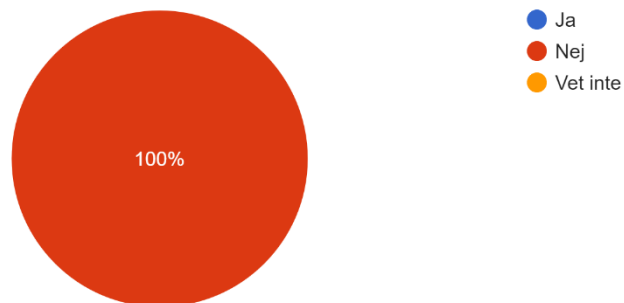
Känner mig alltid väldigt bra bemött och trevlig personal som bryr sig.

Blir alltid bemött på ett trevligt och respektfullt sätt

Fantastisk personal (vårdare/sjuksköterska, psykolog, kurator) Missnöjd med läkarna som ibland saknar förståelse, ej tar problem på allvar.

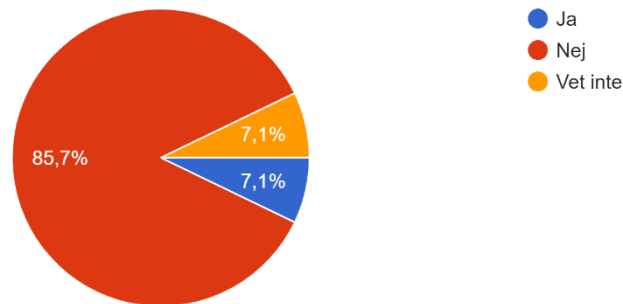
31. Har du insatser från Socialtjänsten?

14 svar

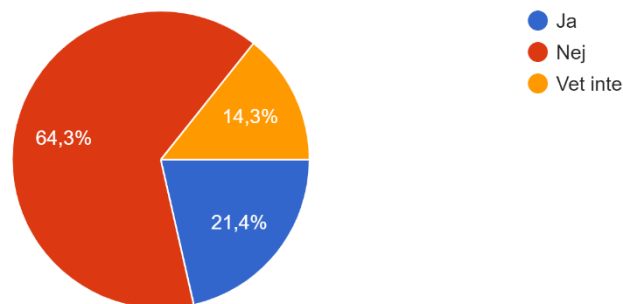
32. Har du en Samordnad individuell plan(SIP)?

14 svar

33. Har någon/några av dina anhöriga erbjudits någon form av stöd?

14 svar

34. Är det något du vill tillägga? Vi vill gärna ha dina synpunkter. 8 svar

Vi har för liten möjlighet att påverka. Vi kan bara godta vad de säger.

Mycket nöjd efter byte av mottagning hit.

Bra ställe

Att tala om för patienten vad det är för medicin man stoppar i sig egentligen. Biverkningar.

Varför får man ingen insyn i sin behandling? Man bara kommer och hämtar medicinen och sen e det bra=inte bra

Inte vad jag kan komma på

Det är väldigt mycket regler som dom "måste" följa vilket gör behandlingen väldigt individuell.

Daglig personal (dvs exkl. läkare) är otroligt samarbetsvilliga, flexibla, tålmodiga, fantastiskt bra lyssnare som alltid vill ens bästa.

Min kontaktperson som jag haft från allra första början har varit underbar. Alltid förstående och full av respekt, jag känner mig tursam som fin hen.

Analys

Bemötande och trygghet

Den största andelen av de svarande upplevde att de fick ett mycket bra eller bra bemötande av personalen. På frågan om de kunde framföra sina åsikter till personalen har 80% svarat att de kunde det. I fritexten gällande bemötande framgår att de brukare som svarat där var nöjda, dock med något undantag. Den fråga som sticker ut kring bemötande är om de vet vart de ska vända sig om något är fel i kontakten med personalen. Där ansåg hela 60% att de inte visste vart de ska vända sig om problem uppstår.

Delaktighet

Delaktighet är viktigt för att nå framgång inom de flesta områden. Därför frågade vi respondenterna om de varit delaktiga i sin vårdplan. 43,8% av respondenterna svara att de varit delaktiga, 12,5% att de inte hade varit delaktiga i att ta fram sin vårdplan och övriga 43,7% svarade nej eller att de inte visste.

Vid frågan om respondenterna hade en samordnad individuell plan (SIP) svarade 7,1% att de hade en sådan.

Insatsens betydelse

För att ta reda på respondenternas upplevelse av de insatser de får i förhållande till framtidsutsikt, sociala nätverk och minskat beroende ställde vi frågor såsom:

- Känner du att dina besök på mottagningen leder till en positiv förändring?
- Vilka är de viktigaste faktorerna på mottagningen som leder till förändring?
- Vilka faktorer hindrar en positiv förändring?
- Har du genom mottagningen fått information om andra grupper, föreningar och stödverksamheter som du skulle kunna delta i?
- Ges du möjlighet till planering för framtiden (bostad, arbete, fritid etc)?

Närmare 70% av respondenterna upplever att besöken på mottagningen leder till en positiv förändring. Där den viktigaste faktorn till framgång är personalen och i andra hand behandlingen. Som största hinder uppges annat och där hade det varit intressant med ett öppet svar för att veta vad annat innebär.

För att lyckas med sin drogfrihet är det viktigt att finnas i ett socialt sammanhang, att ha ett fungerande boende och arbete. Kontakten med andra av samhällets stödinsatser är en viktig del för att få ordning på livet och 53,3% ansåg sig ha fått information om andra grupper, föreningar och stödverksamhet som de skulle kunna delta i. Civilsamhället har många stödinsatser och fritidsaktiveter som är värdefulla för att motverka ensamhet.

Revisionsgruppens reflektioner

Revisionsgruppen har reflekterat, diskuterat och analyserat resultaten av enkätundersökningen och vill ge våra tankar på det som är bra och det som skulle behöva förbättras.

Det vi kunnat konstatera är att de som svarat på enkäten känner ett stort förtroende för personalen. En kommentar var " Känner mig alltid väldigt bra bemött och trevlig personal som bryr sig." Förtroende och tillit är en god grund för att nå framgång i arbetet på Högsbo 1.

Förutom att känna trygghet i sin behandling på mottagning så är även omgivningen viktig. Att tryggt kunna ta sig till och från bussen eller parkeringen är viktigt. Högsbo 1 vars adress är FO Peterssongata 28 i Västra Frölunda upplevs av respondenterna som bra, lugnt och trevligt, inget spring av obehöriga på utsidan. Detta ser vi i revisorsgruppen som positivt.

Att bli drogfri, nykter, få en bostad och jobb är inget som per automatik löser livet. Sociologen Antonovsky myntade begreppet KASAM (Känsla av sammanhang) som står för begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet. För att greppa sin tillvaro och känna att man äger sitt liv bör en människa uppleva ett visst mått av sammanhang. I undersökningen är det 56% av de svarande som hävdar att de inte varit delaktiga i sin vårdplan och endast 7% att de har en Samordnad Individuell plan (SIP). Detta bör tas på allvar och ses som ett klart förbättringsområde. Dock bör tilläggas att vi inte frågat om de har en vårdplan utan utgått från det och frågat om de varit delaktiga i framtagandet av vårdplanen.

Samtliga respondenter har varit inskrivna på mottagningen minst 1 år och hela 70% mer än tre år. Vår fundering då är om det finns en bortre gräns på hur länge brukarna kan vara inskrivna i Substitutionsbehandling. När anses de vara färdigbehandlade?

Det måste ses som avgörande för behandlingen att brukarna ser att de får en positiv förändring och där har ca 68% uppgett att de upplever det. Den viktigaste faktorn till en positiv förändring är personalen och i andra hand behandlingen.

Civilsamhället och brukarorganisationerna är en viktig aktör i samhället och många gånger avgörande för ett liv utanför vård och behandling. Människor som lever i recovery kan behöva stöd och information om vad civilsamhället har att erbjuda. Ungefär hälften av respondenterna uppger att de fått någon information om stödverksamhet som tex AA, NA eller Länkrörelsen. Detta är något som bör utvecklas vilket bör ske i samverkan mellan vård och brukarrörelsens organisationer.

BRUKARRÅDET

för missbruksfrågor
Västra Götaland

Gunilla Blad
070-631 82 74